

تاثیر صورت‌های مالی میان‌دوره‌ای بر مدیریت سود در شرکت‌های پذیرفته‌شده در سازمان بورس اوراق بهادار تهران

ساسان مهرانی^{۱*}، عباس بهارلو^۲

۱. دانشیار گروه حسابداری دانشکده مدیریت دانشگاه تهران
 ۲. کارشناس ارشد حسابداری، دانشکده مدیریت دانشگاه تهران
- (تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۰۸/۱۹ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۰۹/۲۸)

چکیده

این تحقیق به بررسی تاثیر صورت‌های مالی میان‌دوره‌ای بر مدیریت سود با تاکید بر نقش سود هر سهم بر روی شرکت‌های حاضر در بورس اوراق بهادار تهران در بین سال‌های ۱۳۸۶ الی ۱۳۹۰ پرداخته است. برای رسیدن به پاسخ فرضیه مطرح شده از EPS و نسبت میانگین آن و رابطه‌های موجود فیما بین EPS شرکت‌ها در سه ماهه آخر سال و نه ماهه اول سال و همچنین EPS محقق شده و EPS پیش‌بینی شده، ارقام تعهدی اختیاری که در مدل تعدیل شده جونز به عنوان معیاری جهت ارزیابی و طبقه‌بندی شرکت‌های مدیریت سود کننده استفاده شده است. نتایج بدست آمده بیانگر آن است که این شرکت‌ها در صورت‌های مالی میان‌دوره‌ای خود در سه ماهه چهارم سال اقدام به مدیریت سود نموده‌اند که این مدیریت سود هم در جهت نشان دادن بهبود وضعیت مالی شرکت و افزایش سود و کاهش زیان بوده است و هم چنین در جهت رسیدن به ارقام بودجه و پیش‌بینی شده شرکت‌ها می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: مدیریت سود، صورت‌های مالی میان‌دوره‌ای، مدل تعدیل شده جونز، سود هر سهم.

مقدمه

اسکات^۳ (۲۰۰۳) در اغلب تحقیق‌های صورت گرفته انتخاب روش‌های حسابداری را به عنوان تابعی از هزینه‌های قراردادی در نظر گرفته‌اند در قراردادهای پاداش انگیزه‌های گسترده‌ای در مدیریت سود وجود دارد. برای مثال جیفری (۲۰۰۷)^۴ عنوان می‌کند که قرارداد حقوق و مزایا بین کارفرما و مدیر بر مبنای رقم سود نوشته می‌شود.

دای (۱۹۸۸)^۵ معتقد است که ارقام حسابداری در قراردادهای حقوق، مدیران را نسبت به مدیریت این ارقام تحریک می‌نماید. دلایل متعددی وجود دارد که مدیران برای تثبیت جایگاه شغلی خود و نشان دادن توانمندی خود در اداره شرکت اقدام به مدیریت سود افزایشده می‌نمایند به نحویکه این موضوع نشان‌دهنده حرکت شرکت در مسیر رشد سود آوری بوده و علائمی به مخاطبان و سرمایه‌گذاران بدهد که حضور مدیران جدید و کارایی آنها باعث افزایش روند سود آوری شرکت و یا روند نزولی زیان دهی شرکت می‌باشد و همچنین مدیران توجه زیادی به رسیدن به سود هدف‌گذاری شده و سود پیش بینی شده خود دارند چرا که مدیران متوجه شده‌اند که بازار از عدم پیش بینی سود گریزان است از این رو آنها اقدام به فعالیت‌هایی می‌نمایند که به سود مد نظر و پیش بینی کرده خود برسند.

دلایل متعددی هست که رابطه منفی بین عملکرد شرکت‌ها و حضور مدیران وجود دارد. به ویژه آنکه مدیران در هنگام بد شدن اوضاع مالی و عملکردی شرکت و کاهش پی در پی قیمت سهام شرکت را ترک خواهند نمود و این نشان دهنده این موضوع است که هیئت مدیره شرکت‌ها در این مواقع اقدام به جایگزینی مدیران عامل شرکت‌ها می‌نمایند.

در این تحقیق به این موضوع پرداخته می‌شود که آیا ارائه صورت‌های مالی میان دوره‌ای در سه ماهه آخر سال باعث کاهش مدیریت سود می‌شود و یا شرکت‌ها برای رسیدن به سود هر سهم هدف‌گذاری شده و پیش‌بینی خود اقدام به مدیریت سود می‌نمایند و می‌بایست این نکته را نیز مد نظر قرار داد که اغلب حق الزحمه و پاداش مدیران و تغییرات در مدیریت شرکت‌ها پس از پایان سال مالی و گزارش هیئت مدیره صورت می‌پذیرد.

این تحقیق به واکاوی نقش مدیریت سود^۱ و تاثیر صورت‌های مالی میان دوره‌ای^۲ بر مدیریت سود در شرکت‌هایی می‌پردازد که موظف به ارائه صورت‌های مالی میان دوره‌ای هستند و این که آیا با ارائه زمان‌بندی شده این اطلاعات و این التزام هدفمند صورت گرفته در استانداردهای حسابداری ایران و استانداردهای حسابداری بین‌المللی، باعث کاهش مدیریت سود علی‌الخصوص در دوره پایانی سال مالی گردیده است و یا این که خود به ابزاری برای مدیریت سود بیشتر و متمرکزتری شده است. شرکت‌ها در دوره‌های مالی مختلف و همچنین با روش‌های مختلف و برای رسیدن به اهداف گوناگونی همانند کاهش هزینه‌های سیاسی، کسب اعتماد سهامداران بالقوه و بالفعل، انگیزه‌های پاداش مدیران و سایر انگیزه‌هایی که برای خود ترسیم کرده‌اند اقدام به مدیریت سود می‌نمایند. از طرفی ارائه اطلاعات بیشتر و دقیق‌تر در فواصل زمانی کوتاه‌تر می‌تواند باعث کاهش عدم تقارن اطلاعاتی استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی گردد.

این تحقیق صرف نظر از جنبه‌های مثبت و منفی عملکرد مدیریت‌کنندگان سود و شرکت‌های مدیریت‌کننده به بررسی تاثیر صورت‌های مالی میان دوره‌ای بر مدیریت سود می‌پردازد.

پیشینه پژوهش

پیشینه نظری

دلایل عمده‌ای برای مدیریت سود در شرکت‌ها مطرح شده و تحقیقات مفصلی در این زمینه در داخل و خارج کشور صورت گرفته است که بخشی از آن در فصل بعد به تفصیل مطرح خواهد شد لیکن چند دلیل عمده برای مدیریت سود در صورت‌های مالی سه ماهه چهارم علی‌الخصوص می‌توان به شرح ذیل مطرح کرد که عبارتند از: (۱) انگیزه‌های پاداش (۲) نگرانی‌های شغلی (۳) تمایل مدیران برای رسیدن به سود هدف و سود پیش‌بینی شده (۴) انگیزه‌های ارزشیابی حقوق صاحبان سهام و ...

3. Scoot
4. Aljoffery
5. Dye

1. Earning Management
2. Quarterly Guidance

پیشینه تجربی

بنابراین احتمال کمتری دارد که منافع دراز مدت خود را به سود فعلی ترجیح دهند.

بررسی گزارشات نشان می‌دهد که مدیریت انتظار سرمایه‌گذاران و تحلیل‌گران، یک دلیل رایج برای شرکت‌هایی است که اقدام به صدور صورت‌های مالی میان دوره‌ای می‌کنند (گراهام، هاروی و راج کوپال ۲۰۰۵).

و از طرفی مطالعات بایک و جیبانک (۲۰۰۶)^۴ نشان می‌دهد که مدیران می‌توانند از طریق هدایت صورت‌های مالی میان دوره‌ای انتظارات تحلیل‌گران را تحت تاثیر قرار دهند.

تعدادی از گروه‌ها از جمله اتاق بازرگانی ایالات متحده و موسسه اسپن و مرکز کیفیت حسابرسی معتقدند که باید از ارائه صورت‌های مالی سه ماهه جلوگیری کرد و در عوض باید اطلاعات بیشتری مربوط به ارزش بلند مدت شرکت‌ها را ارائه نمود. ارائه صورت‌های مالی سه ماهه این استدلال را به همراه دارد که کمکی است جهت نزدیکی پیش‌بینی تحلیل‌گر و سرمایه‌گذار با تمرکز آنها بر روی عملکرد سود کوتاه‌مدت شرکت‌ها.

همزمان با این نگرانی‌ها چنگ، سابرامانیام و ژانگ (۲۰۰۷) دریافتند که شرکت‌هایی که صورت‌های مالی مکرر سه ماهه ارائه می‌کنند سرمایه‌گذاری کمتری در تحقیق و توسعه شرکت انجام می‌دهند و احتمال بیشتری دارد که حتی هزینه‌های تحقیق و توسعه خود را برای رسیدن به انتظارات و پیش‌بینی‌های تحلیل‌گران قطع کنند.

همچنین شرکت‌های ارائه‌کننده صورت‌های مالی سه ماهه مکرر، رشد درآمد (سود) آتی کمتری دارند نسبت به شرکت‌هایی که هیچگاه یا به طور غیر مکرر این صورت‌ها را تهیه می‌نمایند. با این حال طرفداران ادعا می‌کنند که این صورت‌های مالی هستند که منبع اطلاعاتی مهمی برای بازار و سرمایه‌گذاران هستند و این موضوع با ادبیات دانشگاهی هماهنگی کاملی دارد.

آجینکیا و گیفت (۱۹۸۴)^۵ بیان می‌کنند که ارائه صورت‌های مالی میان دوره‌ای می‌تواند باعث کاهش عدم تقارن اطلاعاتی

کازنیک (۱۹۹۹)^۱ در تحقیق خود نشان داده است که شرکت‌هایی که در پیش‌بینی‌های خود مدیریت سود انجام می‌دهند، این شرکت‌ها مدیریت سود بیشتری انجام می‌دهند نسبت به شرکت‌هایی که صورت‌های مالی میان دوره‌ای ارائه نمی‌نمایند.

همچنین کازنیک (۱۹۹۹) نشان داده است که شرکت‌ها تمایل بیشتری دارند به پنهان کردن پیش‌بینی‌های سالانه خودشان. تمرکز کازنیک بیشتر به روی صورت‌های مالی و بودجه سالانه متمرکز بوده است اما تمرکز آکیتو (۲۰۱۱)^۲ بیشتر بر روی صورت‌های مالی میان دوره‌ای و بی‌نظمی‌های حسابداری بوده است.

آکیتو ضمن تحقیق خود به این نتیجه رسید که شرکت‌هایی که مدیریت سود خود را هدایت می‌کنند بیشتر این عمل را برای رسیدن به پیش‌بینی‌های خود انجام می‌دهند و نه به خاطر پیش‌بینی‌های تحلیل‌گران بازار.

به طور خاص شرکت‌های مدیریت‌کننده، اقلام تعهدی غیر طبیعی بزرگتری دارند علی‌الخصوص زمانیکه به دقت در دوره‌های متوالی مالی اقدام به مدیریت سود می‌نمایند؛ اما شرکت‌هایی که بطور متوالی اقدام به هموارسازی و هدایت سود خود نمی‌نمایند در صورت‌های مالی سه ماهه چهارم خود اقدام به تغییر اقلام تعهدی غیر طبیعی بزرگ خود می‌نمایند و این کار را برای رسیدن به پیش‌بینی‌های مدیران خود می‌نمایند. آکیتو همچنین به این نتیجه رسید که شرکت‌های هدایت‌کننده و غیرهدایت‌کننده در استفاده از اقلام غیر طبیعی به عنوان معیاری برای مدیریت سود شبیه هم هستند و نهایتاً نتیجه‌گیری نموده است که شواهد موجود حاکی از آن است که صورت‌های مالی میان دوره‌ای مدیریت سود را افزایش می‌دهد.

از طرفی کمیته توسعه اقتصادی (۲۰۰۷)^۳ عنوان می‌کند شرکت‌هایی که صورت‌های مالی سه ماهه دارند دلیل کمتری دارند برای مدیریت سود، برای رسیدن به حاشیه سود هر سهم و

4 . Beuik and jiang
5 . Ajinkya and Gift

1. kasznik
2. Acito
3. The committee of economic development

$$\begin{cases} H_0: \mu_1 = \mu_2 \\ H_1: \mu_1 \neq \mu_2 \end{cases}$$

روش تحقیق

هدف از این تحقیق آزمون اثر صورت‌های مالی میان دوره‌ای بر مدیریت سود می باشد. این پژوهش از نوع کاربردی بوده و به دلیل اینکه داده‌های پژوهش بدون دخالت مستقیم محقق گردآوری شده است از نوع تحقیقات نیمه تجربی است. در این تحقیق از مدل تعدیل شده جونز برای کشف مدیریت سود در صورت‌های مالی میان دوره ای شرکت‌ها استفاده شده و از روابط بین سود هر سهم محقق شده و پیش بینی شده در دوره های سه ماهه جهت بررسی و تبیین بیشتر موضوع فرضیه استفاده شده است.

با توجه به اینکه نتیجه و عصاره صورت های مالی و عملکرد مالی شرکت‌ها در سود هر سهم خلاصه شده و تغییرات آن ملاک عمل و تصمیم‌گیری قرار می‌گیرد، بررسی می‌گردد که آیا سود اعلامی در سه ماهه چهارم سال مالی شرکت‌ها (به نسبت دوره‌های سه ماهه قبلی) همبستگی و ارتباط منسجمی با میانگین ۹ ماهه قبلی دارد و یا اینکه دارای نوسانات نا متعارف و بیشتری می‌باشد و اینکه اگر درآمدهای فصلی شرکت‌ها را در نظر بگیریم آیا سود اعلامی نسبتی با عملکرد دوره های ۳ ماهه دارد و آیا درصد تحقق سود هر سهم در سه ماهه چهارم ۲۵ درصد سود اعلامی کل سال است یا خیر.

همین آزمون را هم در خصوص صورت‌های مالی میان دوره ای بودجه شده شرکت ها انجام داده و سه ماهه چهارم بودجه شده را با میانگین سه دوره قبلی مقایسه می نماییم.

روش گردآوری اطلاعات

در این تحقیق از مدل تعدیل شده جونز برای تشخیص و طبقه‌بندی شرکت‌های مدیریت کننده سود استفاده گردیده است. دجو و همکاران (۱۹۹۵) در تحقیق نشان دادند که مدل اولیه جونز توان کمی در مواردی که درآمدها از طریق تحریفات خالص حسابهای دریافتی دستکاری می‌شود دارد. علت این موضوع وارد کردن تغییرات کل درآمد (شامل درآمدهای نقدی و نسبی) به عنوان یک کنترل برای تعهدی‌های نرمال در مدل اولیه جونز

شود که این موضوع به کاهش هزینه‌های جمع‌آوری اطلاعات و کاهش هزینه سرمایه منجر می‌شود.

از طرفی برخی شواهد نشان می‌دهد که هدایت درآمد باعث ایجاد مشوق‌هایی برای شرکت های مدیریت کننده سود جهت رسیدن به اهداف کوتاه مدت می‌شود در حالی که شواهد دیگری نشان می‌دهد که صورت های مالی میان دوره‌ای مدیریت سود را کاهش می‌دهد از طریق اطلاع رسانی به تحلیل‌گران و سرمایه‌گذاران از درآمد مورد انتظار شرکت. همچنین بعضی مطالعات نشان می‌دهد که شرکت ها گاهی اوقات برای رسیدن به محدوده درآمد مورد نظر تحلیلگران اقدام به مدیریت سود می‌کنند (ماتسوموتو، ۲۰۰۲).

به عبارت دیگر صورت‌های مالی ممکن است مدیریت سود را کاهش دهد به جهت اینکه شرکت‌ها از آن به عنوان ابزاری برای کاهش انتظارات تحلیلگران و رسیدن به اهدافی ساده تر استفاده می‌کنند (ماتسوموتو، ۲۰۰۲). ظاهراً در ایران تحقیق مستقلی در زمینه تاثیر متقابل صورت‌های مالی میان دوره ای و مدیریت سود صورت نگرفته است.

هاشمی و همکاران (۱۳۸۸) در تحقیقی پیرامون آثار هموارسازی سود بر محتوای اطلاعاتی آن به این نتیجه رسیده اند که هموارسازی سود توانایی سود در پیش بینی سود و جریان‌های نقدی عملیاتی آتی را افزایش می‌دهد. مشایخی و همکاران (۱۳۸۴) در بررسی اینکه چرا مدیران به دنبال دستکاری در سود هستند به این نتیجه رسیده اند که مدیریت این شرکت‌ها، در زمان کاهش وجوه نقد حاصل از عملیات که بیانگر عملکرد ضعیف شرکت بوده است برای جبران این کاستی اقدام به افزایش سود از طریق اقلام تعهدی اختیاری می نمایند.

فرضیه تحقیق

H_0 : تفاوت معنی داری بین سود هر سهم سه ماهه چهارم سال با سه ماهه اول و دوم و سوم (میانگین ۹ ماهه) وجود ندارد.
 H_1 : تفاوت معنی داری بین سود هر سهم سه ماهه چهارم سال با سه ماهه اول و دوم و سوم (میانگین ۹ ماهه) وجود دارد.

• با استفاده از ارقام تعهدی اختیاری بدست آمده از مدل تعدیل شده جونز نسبت‌های ذیل محاسبه و مورد بررسی قرار گرفته است. با توجه به اینکه عدد بدست آمده ارقام تعهدی اختیاری مدل تعدیل شده جونز کوچک می باشد به همین دلیل در مبلغ دارایی دوره قبل ضرب شده و نتیجه برای یکسان و همگون سازی با سود هر سهم بر تعداد سهام (N Share) شرکت تقسیم گردیده است و نهایتاً نتایج نسبت بدست آمده برای سه ماهه آخر سال و ۹ ماهه مورد قضاوت قرار می گیرد.

$$\frac{\text{سود هر سهم سه ماهه آخر سال}}{\text{تعداد سهام}} \div \frac{\text{سود هر سهم نه ماهه}}{\text{تعداد سهام}}$$

$$\frac{\text{EPS سه ماهه آخر سال}}{\text{DA}_{it} * A_{it-1}} \div \frac{\text{EPS نه ماهه}}{\text{DA}_{it} * A_{it-1}}$$

و یا

جامعه آماری و نمونه آماری

جامعه آماری مورد تحقیق کلیه شرکت‌های پذیرفته شده و حاضر در بورس اوراق بهادار تهران بین سال‌های ۱۳۸۶ الی ۱۳۹۰ می باشد.

نمونه آماری بخشی از جامعه آماری است که با حذف بانک‌ها و شرکت‌های بیمه و شرکت‌های سرمایه‌گذاری در مرحله اول و حذف شرکت‌هایی که صورت‌های مالی میان دوره‌ای آنها در دوره تحقیق ناقص بوده و یا اینکه سود هر سهم پیش بینی مثبت (سود ده) و زیان محقق داشته اند و بالعکس از جامعه آماری حذف شده و در نهایت تعداد ۱۵۸۰ شرکت دوره منتخب جهت انجام پژوهش مورد استفاده قرار گرفته است.

معیارهای مد نظر برای انتخاب شرکت‌ها و جمعیت نمونه به شرح زیر می باشد:

- سال مالی شرکت منتهی به ۲۹ اسفند ماه باشد.
- تمامی شرکت‌ها می بایست از سال ۱۳۸۵ در بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته شده باشند و تا پایان سال ۱۳۹۰ نماد آنها از تابلو معاملات بورس حذف نشده باشد.
- شرکت‌ها باید دارای صورت‌های مالی اساسی و صورت‌های مالی اساسی میان دوره‌ای و صورت‌های مالی بودجه شده باشند.

می‌باشد لذا به همین علت پیشنهاد می‌نماید از درآمد نقدی به جای درآمد گزارش شده استفاده گردد و با وارد کردن تغییرات حساب‌های دریافتی (ΔRec) در مدل جونز مدل تکمیل شده ذیل را که در این تحقیق مبنا قرار گرفته ارائه نمودند:

$$NDA_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 (\Delta Rev_{it} - \Delta Rec_{it}) + \alpha_2 PPE_{it} + \varepsilon_{it} \quad \text{رابطه (۱)}$$

که برای محاسبه از مدل فوق به نحو ذیل استفاده می‌گردد:

$$NDA_{it} = \alpha_1 (\Delta Rev_{it} - \Delta Rec_{it}) / A_{it-1} + \alpha_2 [(PPE_{it} - PPE_{it-1}) / A_{it-1}] \quad \text{رابطه (۲)}$$

و ارقام تعهدی اختیاری به شرح زیر محاسبه می‌گردد:

$$\varepsilon \quad \text{رابطه (۳)}$$

ΔRev : تغییرات درآمد

ΔRec_{it} : تغییرات حساب‌های دریافتی

PPE: اموال و ماشین آلات و تجهیزات (ناخالص)

ε : جزء باقیمانده

DA_{it} : ارقام تعهدی اختیاری

TA_{it} : دارایی‌های دوره جاری

A_{it-1} : دارایی‌های دوره قبل

پس از دسته بندی شرکت‌ها به دو گروه مدیریت کننده سود و غیرمدیریت کننده سود، جهت بررسی فرضیه مطرح شده با توجه اینکه عصاره و نتیجه عملیات یک شرکت در سود هر سهم (EPS) آن نمود پیدا می کند از این پارامتر به نحو ذیل استفاده گردیده است:

- بررسی سود هر سهم سه ماهه آخر سال هر شرکت با سود هر سهم ۹ ماهه آن شرکت

- بررسی میانگین نسبت

$$\frac{\text{سه ماهه آخر سال EPS}}{\text{محقق کل سال EPS}} \div \frac{\text{نه ماهه اول سال EPS}}{\text{محقق کل سال EPS}}$$

- بررسی میانگین نسبت

$$\frac{\text{سه ماهه آخر سال EPS}}{\text{پیش بینی کل سال EPS}} \div \frac{\text{نه ماهه اول سال EPS}}{\text{پیش بینی کل سال EPS}}$$

است در نتیجه در این تحقیق کاربرد رگرسیون و همبستگی معنادار نمی باشد.

فرضیه: H_0 : تفاوت معنی داری بین سود هر سهم سه ماهه چهارم سال با سه ماهه اول و دوم و سوم (میانگین ۹ ماهه) وجود ندارد.

➤ بررسی حالت (۱): بررسی میانگین های سود هر سهم سه ماهه آخر سال هر شرکت با سود هر سهم ۹ ماهه

فرضیه آماری آزمون تساوی میانگین‌ها در هر چهار حالت عبارت است از:

$$\begin{cases} H_0: \mu_1 = \mu_2 \\ H_1: \mu_1 \neq \mu_2 \end{cases}$$

و فرضیه آماری آزمون تساوی واریانس‌ها

$$\begin{cases} H_0: \delta_1^2 = \delta_2^2 \\ H_1: \delta_1^2 \neq \delta_2^2 \end{cases}$$

برای بررسی این فرض از آماره استنباطی T-Test استفاده می‌نماییم با توجه به اینکه میانگین دو جامعه مورد بررسی قرار می‌گیرد امکان استفاده از ANOVA وجود ندارد. همانگونه که در جدول ۱ مشاهده می‌گردد میانگین ۹ ماهه اول سال، سود هر سهم ۲۸۲ ریال و میانگین سه ماهه آخر سال ۳۷۵ ریال می‌باشد.

• بانک‌ها، موسسات مالی و اعتباری، موسسات سرمایه‌گذاری و بیمه‌ها به علت ویژگی‌های خاص تحقیق و عمدتاً به جهت عدم استفاده گسترده از اقلام تعهدی اختیاری در تحقیق مورد استفاده قرار نگرفته اند.

• شرکت‌ها باید داده های لازم، جهت محاسبه متغیرهای وابسته و مستقل و کنترلی را داشته باشند.

• جهت جلوگیری از پراکندگی بیش از اندازه داده‌ها، شرکت‌هایی که در پیش بینی خود سود و در صورت‌های محقق شده زیان، گزارش کرده اند و بالعکس از تحقیق حذف شده اند.

بررسی حالات مختلف

هدف این مطالعه بررسی عوامل تاثیر گذار بر مدیریت سود و صورت‌های مالی میان دوره ای با رویکرد صورت‌های مالی سه ماهه آخر سال مالی و همچنین با تاکید بر اهمیت روابط بین سود هر سهم (EPS) محقق شده و پیش بینی شده می‌باشد. لذا برای بررسی این روابط، به بررسی میانگین های محاسبه شده می‌پردازیم.

با توجه به اینکه برای محاسبه ضرایب موجود در مدل تعدیل شده جونز از ضرایب محاسبه شده محققین دیگر استفاده شده

جدول ۱. آمار گروهی

میانگین خطای استاندارد	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	میانگین سود هر سهم
۱۴/۸۵۹۲۱	۲۹۵/۳۲۰۹۸	۲۸۲/۰۳۵۴	۳۹۵	۹ ماهه
۲۳/۶۳۸۲۱	۴۶۹/۸۰۰۱۵	۳۷۵/۰۵۸۲	۳۹۵	سه ماهه آخر سال

جدول ۲. آزمون نمونه های مستقل

میانگین سود هر سهم	آزمون لوین جهت آزمون تساوی واریانس‌ها		t-test جهت آزمون تساوی میانگین‌ها						
	F	Sig.	t	df درجه آزادی	Sig. (2-tailed)	اختلاف میانگین	اختلاف خطای استاندارد	اختلاف در سطح اطمینان ۹۵ درصد	
								حد بالا	حد پایین
فرض تساوی واریانس‌ها			-۳/۳۳	۷۸۸	۰/۰۰۱	-۹۳/۰۲	۲۷/۹۲۰	-۱۴۷/۸۳	-۳۸/۲۱
فرض عدم تساوی واریانس‌ها	۲۸/۴	۰/۰	-۳/۳۳	۶۶۳/۳	۰/۰۰۱	-۹۳/۰۲	۲۷/۹۲۰	-۱۴۷/۸۴	-۳۸/۱۹

بسیار پرت و دور افتاده از محاسبات، از میانگین پیراسته به شرح زیر استفاده می‌گردد.

مطابق اطلاعات خروجی جدول شماره ۳ میانگین سود هر سهم ۹ ماهه از ۲۸۲ پس از حذف ۵ درصد داده‌های پرت به ۲۴۴/۵ و میانگین سود هر سهم سه ماهه آخر سال از ۳۷۵ به ۳۲۲/۴ تغییر می‌کند و همچنان روابط زیر برقرار می‌باشد.

$$\mu_1 < \mu_2$$

سود هر سهم سه ماهه آخر < سود هر سهم ۹ ماهه

$$282 < 375 \text{ میانگین}$$

$$322/4 < 244/5 \text{ میانگین پیراسته}$$

با توجه به اینکه Sig (سطح معنی داری) برابر با صفر و کوچکتر از سطح معنی‌داری ۵ درصد می‌باشد در نتیجه فرض برابری واریانس ها H_0 رد می‌شود و اطلاعات سطر دوم برای نتیجه گیری مورد استفاده قرار می‌گیرد. با توجه به اینکه حد بالا و پایین سطر دوم هر دو منفی می‌باشند تفاوت میانگین دو جامعه بزرگتر از صفر است و میانگین جامعه اول از جامعه دوم کوچک تر می‌باشد به عبارت دیگر:

$$\mu_1 - \mu_2 < 0 \rightarrow \mu_1 < \mu_2$$

اما با توجه به نوسانات سود هر سهم محقق شده دوره‌ها علی‌الخصوص سه ماهه آخر سال که به صورت \pm می‌باشد و تعدادی از سود هر سهم ها منفی می‌باشند برای جلوگیری از گمراه کنندگی اطلاعات حاصله از میانگین و خروج داده‌های

جدول ۳. جدول مقایسه ای میانگین و میانگین پیراسته

میانگین سود هر سهم		آمار	خطای استاندارد
۹ ماهه	میانگین	۲۸۲/۰۳۵۴	۱۴/۸۵۹۲۱
	سطح اطمینان ۹۵ درصد	حد پایین	۲۵۲/۸۲۲۲
		حد بالا	۳۱۱/۲۴۸۷
	میانگین پیراسته (۵ درصد)		۲۴۴/۵۵۷۰
سه ماهه آخر سال	میانگین	۳۷۵/۰۵۸۲	۲۳/۶۳۸۲۱
	سطح اطمینان ۹۵ درصد	حد پایین	۳۲۸/۵۸۵۴
		حد بالا	۴۲۱/۵۳۱۰
	میانگین پیراسته (۵ درصد)		۳۲۲/۴۰۲۳

نسبت فوق ۰/۲۵۰۲۹۸ و برای سه ماهه آخر سال ۰/۲۴۹۴۱۰۵ می‌باشد. با توجه به اینکه Sig مربوط به آزمون لوین برابر صفر و کوچکتر از سطح معنی داری ۵ درصد می‌باشد در نتیجه فرض برابری واریانس ها H_0 رد می‌شود و اطلاعات سطر دوم مورد استفاده قرار می‌گیرد (جدول ۴)

➤ بررسی حالت (۲): بررسی برابری میانگین نسبت

$$\frac{\text{سه ماهه آخر سال EPS}}{\text{محقق کل سال EPS}} \text{ و } \frac{\text{نه ماهه اول سال EPS}}{\text{محقق کل سال EPS}}$$

برای بررسی این فرض و دو فرض باقیمانده هم از آمار استنباطی T-Test استفاده می‌گردد.

مطابق جدول شماره ۴ میانگین بدست آمده ۹ ماهه برای

جدول ۴. آمار گروهی

نسبت سود هر سهم میان دوره به سود هر سهم سال	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	میانگین خطای استاندارد
۹ ماهه	۳۹۵	۰/۲۵۰۲۹۸	۰/۱۷۰۶۵۶۸	۰/۰۰۸۵۸۶۷
سه ماهه آخر سال	۳۹۵	۰/۲۴۹۴۱۰۵	۰/۵۱۱۹۷۰۴	۰/۰۲۵۷۶۰۰

جدول ۵. آزمون نمونه های مستقل

نسبت سود هر سهم میان دوره به سود هر سهم سال	آزمون لوین جهت آزمون تساوی واریانس‌ها		t-test جهت آزمون تساوی میانگین‌ها						
	F	Sig	t	df درجه ازادی	Sig. (2- taile d)	اختلاف میانگین	اختلاف خطای استاندارد	اختلاف در سطح اطمینان ۹۵ درصد	
								حد بالا	حد پایین
فرض تساوی واریانس‌ها	۲۲/۹۶	۰/۰	۰/۴۴	۷۸۸	۰/۹۶	۰/۰۰۱۱	۰/۲۷۱	-۰/۵۲۱	۰/۰۵۴۴
فرض عدم تساوی واریانس‌ها			۰/۴۴	۴۸۰/۴	۰/۹۶	۰/۰۰۱۱	۰/۲۵۱	-۰/۵۲۱	۰/۰۵۴۵

برای بدست آمدن اطلاعات مناسب جهت تصمیم‌گیری برای این فرض هم از میانگین پیراسته با حذف ۵ درصد داده‌های بسیار پرت استفاده می‌نماییم.

حد بالا مثبت و حد پایین منفی می باشد. تفاوت میانگین دو جامعه معنی دار نبوده و تساوی میانگین دو جامعه رد نمی شود به عبارت دیگر:

$$\mu_1 - \mu_2 = 0 \rightarrow \mu_1 = \mu_2$$

جدول ۶. جدول مقایسه‌ای میانگین و میانگین پیراسته

نسبت سود هر سهم میان دوره به سود هر سهم سال		آمار	خطای استاندارد
۹ ماهه	میانگین	۰/۲۵۰۲۹۸	۰/۰۰۸۵۸۶۷
	سطح اطمینان ۹۵ درصد	حد پایین	۰/۲۳۳۴۱۷
		حد بالا	۰/۲۶۷۱۸۰
	میانگین پیراسته (۵ درصد)		۰/۲۳۶۶۴۸
سه ماهه آخر سال	میانگین	۰/۲۴۹۱۰۵	۰/۰۲۵۷۶۰۰
	سطح اطمینان ۹۵ درصد	حد پایین	۰/۱۹۸۴۶۱
		حد بالا	۰/۲۹۹۷۵۰
	میانگین پیراسته (۵ درصد)		۰/۲۹۰۰۵۶

ضمن اینکه تعدادی از شرکت‌ها در میان دوره ای چهارم خود اقدام به تعدیل منفی نموده اند که میانگین بدست آمده ۲۹ درصد در بازده EPS ± دارای مفهوم خاصی می باشد.

همانگونه که از جدول ۶ مشخص است میانگین نسبت ۹ ماهه از ۰/۲۵۰۲۹۸ به ۰/۲۳۶۶۴۸ و میانگین نسبت سه ماهه آخر سال از ۰/۲۴۹۱۰۵ به ۰/۲۹۰۰۵۶ تغییر می یابد.

➤ بررسی حالت (۳): فرض برابری میانگین نسبت سه ماهه آخر سال EPS نه ماهه آخر سال EPS و پیش بینی کل سال EPS

$$\mu_1 - \mu_2 < 0 \rightarrow \mu_1 < \mu_2$$

سود هر سهم سه ماهه آخر < سود هر سهم ۹ ماهه

$$۰/۲۴۹۱۰۵ < ۰/۲۵۰۲۹۸ \text{ میانگین}$$

$$۰/۲۹۰۰۵۶ < ۰/۲۳۶۶۴۸ \text{ میانگین پیراسته}$$

از روی این فرضیه و نتایج بدست آمده می توان اینگونه نتیجه گرفت که آیا مدیران شرکت‌ها در سه ماهه آخر سال برای رسیدن به سود هر سهم پیش بینی شده خود تلاش بیشتری کرده‌اند و یا اقدام به مدیریت سود کرده‌اند و یا اینکه به روند عادی فعالیت‌های خود ادامه داده اند.

همانگونه که ملاحظه می شود درصد تحقق سود هر سهم میان دوره چهارم ۲۹ درصد می باشد که با فرض یکنواختی درصد تحقق سود هر میان دوره ۲۵ درصد فاصله معنی‌داری دارد

جدول ۷. آمار گروهی

میانگین خطای استاندارد	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	نسبت سود هر سهم میان دوره به سود هر سهم پیش بینی سال
۰/۰۰۴۰۱۲۱	۰/۰۷۹۷۳۸۰	۰/۲۴۳۶۰۴	۳۹۵	۹ ماهه
۰/۰۱۴۱۷۴۴	۰/۲۸۱۷۱۱۴	۰/۳۲۱۸۱۰	۳۹۵	سه ماهه آخر سال

لذا مطابق جدول ۷ و نتایج حاصله آزمون t به شرح ذیل، میانگین نسبت فوق در دوره ۹ ماهه ۰/۲۴۳۶۰۴ و سه ماهه آخر سال ۰/۳۲۱۸۱۰ می‌باشد و با توجه به اینکه Sig مربوط به آزمون لوین صفر و کوچکتر از سطح معنی‌داری ۵ درصد می‌باشد در نتیجه فرض برابری واریانس‌ها رد می‌شود و اطلاعات بدست آمده از سطر دوم مورد استفاده قرار می‌گیرد.

جدول ۸. آزمون نمونه‌های مستقل

میانگین خطای استاندارد	انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	نسبت سود هر سهم میان دوره به سود هر سهم پیش بینی سال
۰/۰۰۴۰۱۲۱	۰/۰۷۹۷۳۸۰	۰/۲۴۳۶۰۴	۳۹۵	۹ ماهه
۰/۰۱۴۱۷۴۴	۰/۲۸۱۷۱۱۴	۰/۳۲۱۸۱۰	۳۹۵	سه ماهه آخر سال

نسبت سود هر سهم میان دوره به سود هر سهم پیش بینی سال	آزمون لوین جهت آزمون تساوی واریانس‌ها		t-test جهت آزمون تساوی میانگین‌ها						
	F	Sig.	t	df درجه ازادی	Sig. (2- taile d)	اختلاف میانگین	اختلاف خطای استاندارد	اختلاف در سطح اطمینان ۹۵ درصد	
								حد بالا	حد پایین
فرض تساوی واریانس‌ها	۱۳۰/۴۶	۰/۰	-۵/۳۰۹	۷۸۸	۰۰	-۰/۰۷۸۲	-۰/۰۱۴۷	-۰/۱۰۷	-۰/۰۴۹۲۸
فرض عدم تساوی واریانس‌ها			-۵/۳۰۹	۴۵۶/۷	۰۰	-۰/۷۸۲	-۰/۰۱۴۷	-۰/۱۰۷	-۰/۰۴۹۲۵

چون حد بالا و پایین هر دو منفی می‌باشند، تفاوت میانگین دو جامعه کمتر از صفر است و میانگین جامعه اول از جامعه دوم کوچکتر است به عبارت دیگر: $\mu_1 < \mu_2 \rightarrow \mu_1 - \mu_2 < 0$

نتایج بدست آمده از آماره اکتشافی و میانگین پیراسته مطابق جدول ۹ این چنین می‌باشد.

جدول ۹. جدول مقایسه ای میانگین و میانگین پیراست

نسبت سود هر سهم میان دوره به سود هر سهم پیش بینی سال		آمار	خطای استاندارد	
۹ ماهه	میانگین	۰/۲۴۳۶۰۴	۰/۰۰۴۰۱۲۱	
	سطح اطمینان ۹۵ درصد	حد پایین	۰/۲۳۵۷۱۶	
		حد بالا	۰/۲۵۱۴۹۱	
	میانگین پیراسته (۵ درصد)	۰/۲۴۰۰۱۰		
سه ماهه آخر سال	میانگین	۰/۳۲۱۸۱۰	۰/۰۱۴۱۷۴۴	
	سطح اطمینان ۹۵ درصد	حد پایین	۰/۲۹۳۹۴۳	
		حد بالا	۰/۳۴۹۶۷۷	
	میانگین پیراسته (۵ درصد)	۰/۳۰۹۷۶۵		

➤ بررسی حالت (۴):

میانگین پیراسته ۹ ماهه برابر ۰/۲۴۰۰۱۰ و میانگین پیراسته نسبت سه ماهه آخر سال ۰/۳۰۹۷۶۵ می باشد و روابط زیر حکم فرما می باشد.

$$\frac{\text{EPS نه ماهه}}{\text{دارایی دوره قبل}^* \text{اقدام تعددی اختیاری}} = \text{EPSDAAN}$$

$$\frac{\text{EPS سه ماهه آخر سال}}{\text{دارایی دوره قبل}^* \text{اقدام تعددی اختیاری}} = \text{EPSDAAN}$$

$$\mu_1 < \mu_2$$

نسبت سود هر سهم سه ماهه آخر به پیش بینی <

نسبت سود هر سهم ۹ ماهه به پیش بینی

$$۰/۲۴۳۶۰۴ < ۰/۳۲۱۸۱۰ \text{ میانگین}$$

$$۰/۲۴۰۰۱۰ < ۰/۳۰۹۷۶۵ \text{ میانگین پیراسته}$$

و یا

$$\frac{\text{EPS نه ماهه}}{\frac{DA_{it} * A_{it-1}}{N}} > \frac{\text{EPS سه ماهه آخر سال}}{\frac{DA_{it} * A_{it-1}}{N}} = \text{EPSDAAN}$$

نتیجه: می توان چنین استنتاج کرد که شرکت ها در سه ماهه آخر سال برای رسیدن به ارقام سود هر سهم پیش بینی کرده خود اقدام به مدیریت سود نموده اند تا بتوانند نسبت های فوق را حفظ کرده و به ارقام پیش بینی شده نزدیکتر گردند.

در بررسی این حالت، مطابق اطلاعات جدول شماره ۱۰ و نتایج حاصله از آزمون T-Test، میانگین نسبت ۹ ماهه ۴۴۰۶۴ و میانگین نسبت ۳ ماهه آخر سال ۵۸۹۵۰ بدست آمده است.

جدول ۱۰. آمار گروهی

EPSDAAN	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	میانگین خطای استاندارد
۹ ماهه	۳۹۵	۴۴۰۶۴/۱۰۱۶	۱۱۵۳۸۷/۸۰۴۲۱۹	۵۸۰۷/۷۹۰۵۱۰۳
سه ماهه آخر سال	۳۹۵	۵۸۹۵۰/۶۹۲۶	۵۲۴۰۰/۱۵۵۰۵۵۶	۲۶۳۶/۵۳۷۹۳۴۱

جدول ۱۱. آزمون نمونه های مستقل

EPSDAAN	آزمون لوین جهت آزمون تساوی واریانس‌ها		t-test جهت آزمون تساوی میانگین‌ها						
	F	Sig.	t	df درجه آزادی	Sig. (2-tailed)	اختلاف میانگین	اختلاف خطای استاندارد	اختلاف در سطح اطمینان ۹۵ درصد	
								حد پایین	حد بالا
فرض تساوی واریانس‌ها	۱/۴۹	۰/۲۲	-۲/۳۳	۷۸۸	۰/۰۲۰	-۱۴۸۸۶/۵۹	۵۳۷۶/۴۰	-۲۷۴۰۳/۳۳۹	-۲۳۶۹/۸۴
فرض عدم تساوی واریانس‌ها			-۲/۳۳	۵۴۹/۸۷	۰/۰۲۰	-۱۴۸۸۶/۵۹	۶۳۷۶/۴۰	-۲۷۴۱۱/۶۸۲	-۲۳۶۱/۴۹

نتایج بدست آمده از آماره اکتشافی و میانگین پیراسته نیز مطابق جدول ۱۲ این چنین می باشد. میانگین پیراسته نسبت ۹ ماهه برابر ۴۳۹۶۱ و میانگین پیراسته سه ماهه آخر سال برابر ۵۵۸۰۹ می باشد و روابط زیر حاکم می باشد.

$$\mu_1 < \mu_2$$

نسبت سه ماهه آخر < نسبت ۹ ماهه

$$۴۴۰۶۴ < ۵۸۹۵۰$$

میانگین

$$۴۳۹۶۱ < ۵۵۸۰۹$$

میانگین پیراسته <

با توجه به اینکه Sig مربوط به آزمون لوین ۰/۲۲۲ بزرگتر از سطح معنی داری ۵ درصد می باشد در نتیجه فرض برابری واریانس (H_0) رد نمی شود و اطلاعات سطر دوم جدول ۱۱ مورد استفاده قرار می گیرد. حد بالا و پایین هر دو منفی هستند و تفاوت میانگین دو جامعه کمتر از صفر است و میانگین جامعه اول از جامعه دوم کوچکتر است به عبارت دیگر: $\mu_1 - \mu_2 < 0 \rightarrow \mu_1 < \mu_2$

جدول ۱۲. جدول مقایسه ای میانگین و میانگین پیراسته

نسبت سود هر سهم میان دوره به سود هر سهم پیش بینی سال		آمار	خطای استاندارد
۹ ماهه	میانگین	۴۴۰۶۴/۱۰۱۶۶۶	۵۸۰۵/۷۹۰۵
	سطح اطمینان ۹۵ درصد	حد پایین	۳۲۶۴۹/۸۹۸۳۷
		حد بالا	۵۵۴۷۸/۳۰۴۳۹۶
	میانگین پیراسته (۵ درصد)	۴۳۹۶۱/۸۹۴۰۷۴	
سه ماهه آخر سال	میانگین	۵۸۹۵۰/۶۹۲۶۳۷	۲۶۳۶/۵۲۷۹
	سطح اطمینان ۹۵ درصد	حد پایین	۵۳۷۶۷/۲۵۰۶۱۸
		حد بالا	۶۴۱۳۴/۱۳۴۶۵۶
	میانگین پیراسته (۵ درصد)	۵۵۸۰۹/۲۴۶۶۹۰	

به سود هر سهم خود را دستکاری می نمایند تا به نتایج مورد نظر خود برسند و حتی این دستکاری منجر به نزدیک تر شدن نتایج واقعی و پیش بینی های صورت گرفته می گردد یعنی اینکه در جهت رسیدن به پیش بینی های اعلامی خود اقدام به مدیریت سود می نمایند.

نتیجه گیری

با توجه به نتایج ۴ حالت بررسی شده می توان فرض برابری میانگین EPS اعلامی سه ماهه چهارم با میانگین ۹ را رد کرد و اعلام نمود که میانگین EPS و میانگین نسبت های فوق در ۹ ماهه با سه ماهه آخر سال اختلاف دارند و چون $\mu_1 < \mu_2$ می باشد شرکت ها در صورت های مالی سه ماهه آخر سال خود اقدام به مدیریت سود نموده اند و علی الخصوص نسبت‌ها مربوط

پیشنهاد‌های تحقیقات آتی

برخی از موضوعاتی که برای تحقیقات آتی می‌توان پیشنهاد نمود عبارتند از:

- بررسی روند سودآوری و مدیریت سود در شرکت‌ها
- تاثیر فعاليت های مربوط به مدیریت سود به صورت افزایش درآمد بر روی توانایی شرکت‌ها جهت ادامه گزارشگری افزایش سود
- بررسی روند کسب سود هر سهم در شرکت‌های مدیریت‌کننده سود با تاکید بر صنعت
- در رابطه با بخش مدیریت سود، با توجه به اینکه در این تحقیق از مدل تعدیل شده جونز استفاده شده است در تحقیقات آتی می‌توان از سایر مدل‌ها در زمینه برآورد اقلام تعهدی استفاده کرد.
- در این تحقیق تمرکز بر روی سود هر سهم بوده است، می‌توان با استفاده از تغییرات جریان‌ات نقد عملیاتی و تاثیرات آن در صورت‌های مالی میان دوره‌ای به بررسی موضوع پرداخت.

محدودیت های تحقیق

محاسبه عوامل مورد نیاز که از صورت‌های مالی اساسی میان دوره‌ای انتشار یافته شرکت‌ها بدست می‌آید به علت عدم ارائه منظم این صورت‌ها در طی سال‌های مختلف و کمبود اطلاعات موجود در آرشیو سازمان بورس اوراق بهادار تهران و همچنین عدم وجود اطلاعات مالی شرکت‌های خارج از بورس که در صورت موجود بودن می‌توانست نتایج بدست آمده و تحلیل‌های صورت گرفته را دقیق‌تر نماید.

همچنین منجر به ارائه فرضیات و نظریات مطمئن‌تری گردد از جمله محدودیت‌های این تحقیق می‌باشد به نحوی که حتی از میان ۲۸۰ شرکتی که اطلاعات آن در بورس و فرابورس موجود بوده‌اند نهایتاً امکان استفاده از اطلاعات ۷۹ شرکت و ۱۵۸۰ شرکت - دوره فراهم گردیده است.

منابع

- بادآور نهندي، یونس، برادران حسن زاده، رسول (۱۳۸۹) «بررسی تاثیر ساختار مالکیت و سرمایه بر میزان هموار سازی سود شرکتها در بورس اوراق بهادار تهران» *فصلنامه علمی پژوهشی حسابداری مالی*، شماره ۸.
- پورحیدری، امید و افلاطونی، عباس (۱۳۸۵) «بررسی انگیزه های هموار سازی سود در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران» *مجله بررسیهای حسابداری و حسابرسی*، شماره ۴۴.
- حساس یگانه، یحیی و یزدانیان، نرگس (۱۳۸۶) «تاثیر حاکمیت شرکت بر کاهش مدیریت سود»، *فصلنامه مطالعات حسابداری*، شماره ۱۷.
- کامیاب تیموری، مریم (۱۳۸۹) «نقش الگوی سودآوری در مدیریت سود» پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه تهران بهمن.
- مهرانی، ساسان و باقری، بهروز (۱۳۸۸) «بررسی اثر جریانهای نقد آزاد و سهامداران نهادی بر مدیریت سود»، *مجله تحقیقات حسابداری*، شماره ۲.
- مومنی منصور، فعال قیومی علی، «تحلیل‌های آماری با استفاده از SPSS».
- مهرانی، ساسان و مشایخی، بیتا (۱۳۸۴) «نقش اقلام تعهدی اختیاری در مدیریت سود شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران»، *مجله بررسی های حسابداری و حسابرسی*، شماره ۴۲.
- نایبجی مرتضی، «تاثیر مدیریت سود بر تصمیمات سرمایه گذاری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران» پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه تهران اسفند ۱۳۹۰.

نوروش، ایرج، سیاسی، سحر و نیک بخت، زهرا (۱۳۸۴) «بررسی مدیریت سود در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران» *مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز*، شماره ۴۳.

Acito, Andrew Alexei.(2011) " Does quarterly earnings guidance increase or reduce earnings management?" doctoral dissertation, University of Iowa, Iowa.

Ajinka, B. B., and M.J.Gift. (1984). " Corporate Managers' earnings forecasts and symmetrical adjustments of Market expectations." *Journal of Accounting Research* 22 (2).

John R. Graham, Campbell R. Harvey, Shiva Rajgopal(2005). "The Economic Implications of Corporate Financial Reporting" *Journal of Accounting and Economics*, v40.

Kaszniak, R. (1999). " On the Association between Voluntary Disclosure and Earnings Management." *Journal of Accounting Research* 37 (1).

Matsumoto, D.A. " Management's Incentives to Avoid Negative Earnings Surprises" *The Accounting Review* 77(2).

McNichols, M. (2000). "Research design issues in earnings management studies." *Journal of Accounting and Public Policy* (19).

Mei Cheng, KR Subramanyam, Yuan Zhang(2007). "Earnings guidance and managerial myopia" Columbia Business School: New York.

Schwartz, W.C. (2001). " Managing Earnings Surprises." Working paper, The University of Iowa, Iowa.